

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора ПЕРЕЯСЛОВА Андрія Анатолійовича на дисертаційну роботу Коробка Юрія Євгенійовича «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)», подану до захисту у створену для разового захисту спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.071 що утворена згідно наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 26 від 22.02.2023 р. на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 103 від 21 лютого 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 228 «Педіатрія»

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Гострий апендицит та патологія органів малого тазу у дівчат є одним із найчастіших чинників госпіталізації до хірургічних стаціонарів, починаючи від районних лікарень і закінчуючи спеціалізованими клініками. Несвоєчасна діагностика може зумовлювати розвиток ускладнень, що можуть нести безпосередню загрозу життю дитини, а також впливати на якість життя у майбутньому. Незважаючи на значну поширеність як гострого апендициту, так і патології органів малого тазу у дівчат, до тепер існує велика кількість невирішених діагностичних та лікувальних питань.

Гострий апендицит є однією із найбільш поширених ургентних патологій органів черевної порожнини у дітей, а летальність в наслідок розвитку сягає 0,3%, що є значним показником, незважаючи на досягнення сучасної медицини.

Перекрут придатків матки найчастіше відбувається у жінок репродуктивного віку, проте може спостерігатись у будь якому віці починаючи

від моменту народження і до 18 років. Своєчасне встановлення діагнозу перекруту придатків матки часто буває утрудненим, що зумовлено відсутністю патогномонічних симптомів, а це, у свою чергу, призводить до відтермінування хірургічного втручання. Запізніле втручання зумовлює зростання ризику розвитку некротичних змін у придатках матки, а також виникнення інших ускладнень, зокрема перитоніту, кровотечі, сепсису, а в подальшому до зниження фертильності. На сьогоднішній день не існує чіткого алгоритму щодо тактики лікування перекруту придатків матки, особливо коли постає вибір між органозберігаючою операцією та видаленням придатків матки.

Апендикулярно-генітальний синдром на сьогоднішній день є недостатньо вивченим. Проте, дана поєднана патологія придатків матки та апендикса займає не малу частку серед патологій черевної порожнини та порожнини тазу. Отже, і повинна бути вивчена більш детально, так як може стати причиною продовження персистенції патологічного процесу в організмі, навіть, після оперативного лікування.

Все це і зумовлює актуальність і доцільність дисертаційного дослідження Коробка Ю. Є. «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)».

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота Коробка Юрія Євгенійовича є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана на високому науковому рівні, та має велике значення для розвитку науки й практичної діяльності у діагностиці та лікуванні хірургічної патології тазових органів у дівчат. Результати дослідження висвітлені у 24 публікаціях: 2-х статтях у виданнях, що індексуються у міжнародній наукометричній базі даних Scopus, та 5-ти публікаціях у фахових виданнях України. Крім того, в 11 статтях і 4 тезах науково-практичних

конференцій представлені окремі результати дисертаційного дослідження Усі публікації здобувача відповідають вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. №44.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

За результатами дисертаційного дослідження автором були встановлені деякі чинники клінічного перебігу хірургічних хвороб черевної порожнини та порожнини тазу у дівчат Вінницької області. Встановлено найбільш часту локалізацію больового синдрому при патологічних вогнищах різної локалізації. Визначено морфологічні зміни у придатках матки після їх перекруту, що є важливим аспектом для проведення органозберігаючих операцій. Досліджено та впроваджено в практику спеціальний системний індекс ендогенної інтоксикації, що показав високу ефективність, як додатковий метод діагностики, при гострому апендициті та при апендикулярно-генітальному синдромі. Також було проведено порівняння даних запропонованого індексу інтоксикації у пацієнтів із гострим апендицитом та апендикулярно-генітальним синдромом. Встановлено, що при гострому апендициті середній рівень даного показника був вищим в порівнянні із групою пацієнтів із апендикулярно-генітальним синдромом, що може бути ефективним для проведення диференційної діагностики у пацієнтів із абдомінальним больовим синдромом. Проведено визначення рівня $CCL_2/MCP-1$ у венозній крові у пацієнтів, що мали відкрите оперативне втручання та у пацієнтів, у яких було використано лапароскопічну методику. Запропоновано спеціальний діагностично-лікувальний алгоритм при підозрі на

хірургічну патологію органів черевної порожнини та порожнини малого тазу.

Проведено визначення анального тиску та вимірювання ступеню скорочення м'язів передньої черевної стінки у відповідь на патологічний процес у пацієнтів із хірургічною патологією органів тазу та черевної порожнини, порівняно із значеннями показників даних методів зі здоровими особами.

Результати дослідження детально та цілісно описані в опублікованих наукових статтях.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційне дослідження ґрунтується на результатах обстеження та лікування 310 дівчат, ретроспективному вивченні 1394 медичних карт стаціонарних хворих, а також результатах експериментального дослідження, яке проведене на 48 лабораторних тваринах. Такий обсяг клінічного та експериментального матеріалу, у поєднанні із сучасними методами статистичної обробки результатів дослідження, дають можливість робити аргументовані висновки та рекомендації.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, володіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційна робота виконана із залученням достатнього клінічного матеріалу на високому науковому та методичному рівнях. Згідно з метою роботи, дисертантом були якісно виконані поставлені завдання, зокрема вивчені основні чинники, які впливають на особливості перебігу хірургічної патології органів малого тазу у дівчат, вивчено патоморфологічні зміни в тканинах придатків матки у щурів при їх перекруті різної тривалості та після проведення деторсії, визначені найбільш значимі клініко-інструментальні діагностичні критерії гострого апендициту у дівчат; на основі діагностичних ознак встановлено

особливості клінічного перебігу перекруту придатків матки у залежності від термінів виникнення патології та визначено критерії для вибору об'єму оперативного втручання, розроблено та впроваджено в клінічну практику покроковий діагностично-лікувальний алгоритм при гострій хірургічній патології органів малого тазу у дівчат.

Дисертант впевнено оволодів методологією наукового дослідження, що дозволило якісно виконати поставлені задачі.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Отримані автором дисертації результати щодо визначення основних чинників розвитку та перебігу патології дозволить покращити діагностику, вибір тактики лікування у пацієток з гострою хірургічною патологією тазових органів у дівчат різних вікових груп.

Зниження частоти хибно позитивних результатів діагностики гострого апендициту дозволяє зменшити кількість невинуватих апендектомій.

Дані експериментального досліджень та використання запропонованих інструментальних методів діагностики гострої патології тазових органів у дівчат дозволить проводити диференційну діагностику патології та визначити оптимальні методи і терміни для її лікування.

Запропоновано діагностично-лікувальний алгоритм, який може бути широко застосованим в практиці невідкладної дитячої хірургії для покращення результатів ранньої діагностики та ефективності без рецидивного лікування патології, зниження кількості післяопераційних ускладнень.

Практичне значення роботи підтверджено 3 Патентами України на винахід і одним Свідоцтвом про реєстрацію авторського права на твір.

Дисертаційна робота виконувалася в рамках планової науково-дослідної роботи кафедри дитячої хірургії Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова: "Розробка та вдосконалення сучасних

технологій діагностики, лікування, профілактики та реабілітації хірургічних захворювань у дітей". Номер державної реєстрації №0118U003918.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертаційна робота викладена на 276 сторінках друкованого комп'ютерного тексту українською мовою. Робота складається із вступу, 3 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів досліджень, висновків, практичних рекомендацій та додатків. Робота ілюстрована 81 рисунком, 25 таблицями. Перелік використаних джерел містить 197 посилання, із них 152 – кирилицею, 45 – латиницею та займає 23 сторінки.

Анотація підготовлена українською та англійською мовами, містить найбільш важливі результати дослідження, їх наукову та практичну цінність, публікації здобувача результатів дослідження.

У вступі автор описує основні цілі та завдання роботи, чітко формулює об'єкт і предмет дослідження, висвітлює найважливіші з теоретичного та практичного погляду результати дослідження.

У вступі викладено актуальність досліджуваної проблеми, вказано опис відомих лікувально-діагностичних методик, сформульовано мету і задачі дослідження.

Огляд літератури викладений чітко. В нього включений огляд досліджень, які на момент написання дисертації вже були відомі.

У розділі «Матеріали і методи дослідження» автор викладає і обґрунтовує методику і дизайн досліджень, методи хірургічного лікування, методи статистичної обробки результатів дослідження. Представлений докладний опис і обґрунтування використаних моделей. Описані сучасні методи дослідження, які були використані здобувачем.

У розділі 3 «Порівняльний аналіз структури шкіри експериментальних тварин при різних видах енергетичного впливу» було проведено вивчення

морфологічних змін яєчників шурів при різних термінах перекруту. Оцінено життєздатність на кожному із них.

Розділ 4 «Особливості перебігу, удосконалення діагностики та методів лікування гострого апендициту у дівчат». У даному розділі вичерпно продемонстрована діагностика хірургічної патології тазових органів шляхом використання УЗД, КТ, МРТ, на основі яких були розроблені нові алгоритми. Продемонстровано використання анальної манометрії та метод визначення ступеня скорочення м'язів передньої черевної стінки у відповідь на запальний процес в черевній порожнині та порожнині тазу.

Розділ 5 «Оптимізація діагностично-лікувальної тактики при гострих гінекологічних захворюваннях у дівчат». Встановлено, що при використанні лапароскопії оперативного лікування рівень механічного пошкодження тканин менший, ніж при використанні відкритих методів. Вивчено значення апендикулярно-генітального синдрому у структурі «гострого живота», проаналізовано його клініку та значення сумарного індексу ендогенної інтоксикації, що є важливим для проведення диференційної діагностики. У розділі висвітлено новий алгоритм для диференційної діагностики гінекологічної патології за даними УЗД. Також проведено визначення CCL_2 /MCP-1 в плазмі крові у пацієток із перекрутом придатків матки при відкритій та лапароскопічній методиках оперативного втручання.

Опис отриманих результатів детально викладений в розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження», в якому обговорюється і порівнюється результат отриманих даних.

Висновки ґрунтуються на результатах дисертаційної роботи, сформульовані відповідно до завдань роботи і цілком відповідають даним, що отримані при проведенні дисертаційного дослідження.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати даного дисертаційного дослідження мають велику практичну цінність, оскільки дозволяють значно покращити діагностично-лікувальний процес у пацієнтів із хірургічною патологією тазових органів у дівчат. Дисертантом запропоновано клініко-діагностичний алгоритм лікування хірургічної патології тазових органів у дівчат, який підвищить ефективність роботи лікарів; отримані дані, щодо використання методу оцінки величини показника «зміщення» середньої лінії серед пацієток з гострою хірургічною патологією може підвищити інформативність діагностичного процесу; методика анальної манометрії має вагоме значення як додатковий метод дослідження, яку варто застосовувати у дітей із абдомінальним больовим синдромом; використання сумарного індексу ендогенної інтоксикації підвищить ефективність діагностики запальних процесів в організмі.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Суттєвих зауважень до змісту дисертації немає. Дисертація написана науковою українською мовою. У тексті зустрічаються поодинокі друкарські описки, деякі граматичні помилки, стилістичні неточності, невдало побудовані речення, інколи повторення однієї й тієї ж інформації у тексті, зокрема методики визначення чутливості, специфічності, позитивної та негативної прогностичної цінності (стор. 104 і 137), проте вони не мають принципового характеру. В цілому дисертація написана на достатньому науковому рівні, має конкретний клінічний характер, що ґрунтується на науково доведених тезах експериментальної частини роботи. Автор демонструє свій високий професіональний рівень, переконливо аргументує представлені результати.

У плані дискусії хотілося б отримати відповіді на наступні запитання:

1. При проведенні ROC аналізу які групи пацієнтів Ви порівнювали? Адже на рисунках 5.27-5.28 представлені ROC криві для пацієнтів, в яких проведені лапаротомні втручання, а на рисунках 5.29-5.30 – при лапароскопічних втручаннях.

2. У своєму дослідженні Ви наводите випадок синдрому Фітца-Хью-Куртису. На основі чого був встановлений цей діагноз?

3. Чи існує кореляційний зв'язок між тривалістю перекруту придатків матки та необхідністю виконання оваріектомії?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Дисертаційна робота Коробка Ю.Є. пройшла перевірку стосовно академічної доброчесності на етапах попереднього розгляду, що засвідчено відповідними документами.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Коробка Юрія Євгенійовича на тему «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія», є самостійною завершеною науковою працею, а результати її дозволяють вирішити актуальну задачу сучасної дитячої хірургії – покращити діагностику та лікування патології органів черевної порожнини та порожнини тазу, включаючи поєднану патологію апендикса та придатків матки.

Усі поставлені завдання виконані автором самостійно та на високому методичному рівні.

За актуальністю теми, методологією дослідження, достовірністю отриманих результатів, змістом, обґрунтованістю результатів, висновків і практичних рекомендацій, теоретичним та практичним значенням дисертаційна робота Коробка Ю. Є. «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)», повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, та оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22«Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія».

Офіційний опонент:
Професор кафедри дитячої хірургії
Львівського національного медичного
університету ім. Данила Галицького
доктор медичних наук, професор

А.А. ПЕРЕЯСЛОВ